

Življenje magdalenk po pregonu iz samostana: spomini in pripovedi poslednjih studeniških sester

Jana Magdalena Kolarič

<https://doi.org/10.62409/czn.306>
CC BY-SA 4.0

Vsebina prispevka je črpana iz stikov in dolgoletnega sodelovanja s sestrami konventa svete Marije Magdalene spokornice. V januarju 1993 sem stopila v stik s sestro Stanislavo ali Stanko (Terezijo Maučec), ki je bila ena ključnih magdalenk v Studenicah z namenom vstopiti v njihov red. Vendar takrat to ni bilo mogoče zaradi posledic odvzema vsega premoženja, kar je onemogočilo življenje konventa v klavzuri, kakor je narekovalo njihovo pravilo. Sestre so tako v svetu poskušale živeti svoje poslanstvo in upale, da se bodo razmere vendarle kdaj otoplile in bo red na novo zaživel. Poleg sestre Stanislave so takrat, tj. 1993 živele še s. Marija Avgušтина Györek, s. Marija Margareta Tumpelj, s. Marija Benedikta Markoja, s. Marija Pankrcija Verlič.

Leta 1949 so bile magdalenke pregnane iz studeniškega samostana. To je bilo na t. i. dan zmage, 9. maja. Ob 7. uri zjutraj je Konvent sester sv. Marije Magdalene spokornice obhajal zadnjo sv. mašo v svoji kapeli na t. i. nunskem koru. Žal pa je manjkala priorica – duhovna mati s. Marija Jožefa Murkovič, ki so jo z Udbe prišli iskat že v petek, 6. maja, jo aretirali in odpeljali. Sledilo je zasliševanje posameznih sester že v civilni obleki in boleče slovo. Kot popotnica so jim bile besede subpriorice s. M. Magdalene Roš, naj si namesto samostanske celice vsaka v svojem srcu naredi celico, kjer se bo lahko srečevala s svojim Gospodom in iz tega črpala moči za zvestobo obljubam, ki so jih slovesno izrekle.

Priorici s. Mariji Jožefi Murkovič je bil namontiran proces, v katerem je bila obsojena na prisilno delo v enem od komunističnih poveljnih taborišč. Po določenem času je bila pogojno izpuščena in tako je lahko razpršen konvent organiziral skupne duhovne vaje v studeniškem župnišču. Sestre so okrepile željo po duhovni povezanosti in upanje na obnovo konventualnega življenja. Tudi zato so ga. priorica in nekaj sester zaprosile za sprejem v konvent v Nemčiji na Bavarskem, kjer bi bil možen noviciat za morebitne kandidatke.

V šestdesetih letih prejšnjega stoletja so se razmere glede odnosa do redovnic v Sloveniji nekoliko izboljšale, zato so sestre začele iskati primerno lokacijo za naselitev. Odločile so se za nakup hiške, ki je bila sicer premajhna za ves konvent, a je stala v neposredni bližini samostana v Studenicah, ki je še vedno veljal za njihov pravi dom. V obnovljeni hiški se je naselilo pet sester. Kot samostansko kapelo so si zaradi pomanjkanja prostora določile župnijsko cerkev, zato jim je bil dodeljen lasten cerkveni ključ. V omenjeni hiški je bila tako poslednja oblika skupnega življenja studeniških sester. Sestra Stanka jo je zaradi njene majhnosti imenovala »mini kloster«.

Prav v tej hiški je ob mojem prihodu v Studenice še živela sestra Margareta (Neža Tumpej), ki je bila v samostanu dolga leta vratarica. Izhajala je iz Lovrenca na Dravskem polju. Skupaj s petimi sorojenci so živeli sami z očetom, nadučiteljem, saj jim je mama zgodaj umrla. Stroga, a ljubeča očetova vzgoja ji je ostala v spominu do konca življenja. Doživela je pregnanstvo v Orahovici med drugo svetovno vojno (po vrnitvi so sestre našle delno požgan samostan, ki so ga začele obnavljati) in nacionalizacijo, ki je sestram nudila primerne pogoje za vzdrževanje stavb. Po vojni je skupaj z drugimi sestrami doživela naslednji pregon in odvzem redovne obleke ter preprečevanje možnosti redovnega življenja v konventu, kakor je bila njena življenjska izbira. Kljub težkim dogodkom je ohranila neverjetni notranji mir in humor, s katerim je pričevala za božjo zmago nad zlom. Z velikim veseljem se je spominjala samostana in življenja v njem.

Leta 1998 je bila 50. obletnica začasnih redovnih zaobljub s. Stanke in s. Pankracije. S tem namenom sva s s. Stanko obiskali s. Pankracijo (Emico Verlič), ki je takrat živela v Zagrebu kot oskrbovanka doma za ostarele žene, ki so ga vodile sestre malega Jezusa. Skupaj smo se odpravile v Orahovico, kjer sem od nje izvedela več o življenju konventa v pregnanstvu v Orahovici. Prav tam je prvič srečala sestre magdalenke, ki se jim je po vojni pridružila v Studenicah. Povedala je tudi, da je v Orahovici umrla takratna priorica s. Marija Zofija Kodrič, ki je bila kot prva slovenka izbrana za priorico. Želele smo obiskati njen grob, a je bil žal že tako zapuščen, da ga ni bilo mogoče najti. Za njeno naslednico je bila izvoljena s. Marija Jožefa Murkovič, po njeni smrti v začetku osemdesetih let 20. stoletja pa s. M. Avgustina Gjorek, živeča

v Dokležovju skupaj z rodno sestro s. M. Mihaelo. V nemški konvent Sayboldsdorf/Seiboldsdorf je bila sprejeta tudi s. Marija Agneza Zadravec. Ta je sosesre obiskala, ko so se že naselile v hiški v Studenicah.

Ostale magdalenke so bivale pri svojih domačih, nekatere v Ameriki, ali pomagale v župniščih kot kuharice ali katehistinje. Med seboj so se obveščale s pismi. O življenju v Studenicah jim je pisal studeniški župnik, njihov duhovni voditelj g. Pankracij Poteko. Leta 1994 je umrla duhovna mati s. M. Avgušтина Gjörek, 1995 pa v 100. letu s. M. Margareta Tumpej, ki je pokopana pri Sv. Luciji.

Že s s. Stanko sva vzpostavili povezavo s poljskimi magdalenkami, ki so v težkih razmerah iz konventa prešle v kongregacijo in nimajo več klavzure. V oktobru 1996 njihova priorica s. M. Bernarda Krzywda s svojo namestnico s. M. Katarino Bogdan obišče s. M. Stanislavo Maučec, ki skupaj s s. M. Pankracijo Verlič leta 1998 obhajata 50 let redovnih zaobljub, spet v redovnih oblekah.

Kot že omenjeno, sem se leta 1993 začela zanimati za vstop v red. Ob sprejemu v noviciat 22. julija 1999 sem dobila redovno ime s. Marija Magdalena Jezusovega Srca. Do obljub pa žal še ni prišlo.

Škofija Maribor je ob prelomu tisočletja dosegla rehabilitacijo s. Jožefe Murkovič, kar je bila osnova za vrnitev samostana Magdalenskemu redu leta 2000. V svetem letu 2000 oblasti tako vrnejo samostan, na katerega so vse sestre ohranjale najlepše spomine. Zlasti na drevored rumenih stebelnih vrtic, na cvetlični vrt in prelep »Goteshaus«, na urejen priorat in vrtove na južni strani samostana, ki so bili namakani iz potočka, speljanega iz gozda pod obzidje pa vse do terasastih gred, na vrtni paviljon in kapelo sv. Antona, na t. i. katakombe (razvaljeni samostanski trakti), kjer so obešale perilo, na sončno uro na južni steni cerkve, najbolj pa na samostansko kapelo na koru, ki je bila ob vsakem liturgičnem času drugače okrašena. V njej so se srečevale s svojim Gospodom, ki so se mu izročile za dobro vsega sveta. Iz tega kora so se zlivali čudoviti koralni spevi, ob katerih je srce pozabilo na vse težave in trude preteklega dne. Prav tako so se rade spominjale na glasbene dejavnosti (nekatere med njimi so igrale klavir in violine), vključno s pevskimi vajami za petje gregorijanskega koral, ki je tvoril osnovo oficija. Druga dejavnost, ki so se je rade spominjale, je vezenje, ki je predstavljalo tudi del njihovega dohodka.

Zaradi pomanjkanja sester in njihove ostarelosti je bil samostan prenesen na Nadškofijo Maribor v upanju, da bo še kdaj služil svojemu namenu. Leta 2006 umre s. M. Benedikta Markoja v ZDA, leta 2010, 16. marca, s. M. Pankracija, 19. julija pa še s. M. Stanislava kot zadnja iz pregnanega konventa. Bog je obudil željo po obnovi magdalenske karizme in redovnega življenja na drugačen način. Zato je bil v juniju 2019 ob 70-letnici pregona organiziran v Studenicah simpozij, ob 75-letnici pa je bila na praznik Presvetega Srca

Jezusovega, ki je največji interni praznik reda, slovesna prireditev, ki se je udeležila skupina poljskih magdalenk na čelu z gospo priorico s. Marijo Vekoslavo iz Lubana v Šleziji. Od tam je izvirala prva skupina magdalenk (sto let po ukinitvi dominikanskega samostana), ki je kupila in naselila studeniški samostan. Molitve, darovanja in delovanje sester bodo ob svojem času zagotovo obrodile dober sad in opogumile srca tistih, ki bodo nadaljevale njihovo poslanstvo.